View the original article

ПОЛІТИКА

«Нездатність піти на ризик». Що заважає Європі примусити Росію зупинити війну

Зоряна Степаненко

30 жовтня 2026, 18:49

Російська атака на залізничний вокзал у Дніпрі, Україна, 29 жовтня 2026

БРЮССЕЛЬ – Україна, Росія й США готуються до тристоронніх переговорів у листопаді. У лідерів Фінляндії й Норвегії, які нещодавно розмовляли з Володимиром Путіним, склалося враження, що Москва ґрунтовно до них готується. Поінформовані посадовці ЄС своєю чергою поділилися з Радіо Свобода враженнями, що й американські спецпосланці Стів Віткофф і Джаред Кушнер цього разу рішучіше налаштовані на успіх.

Київ розраховує передусім на перші кроки до деескалації – припинення ударів по енергетиці, домовленості щодо безпеки на морі та обмін полоненими. А в

перспективі – на переговори на рівні лідерів.

Питання залишається: з якими позиціями Україна підійде до переговорів, потерпаючи від дедалі інтенсивніших російських атак і невизначеності щодо західної підтримки?

Зліва направо: заступниця генсекретаря НАТО Радміла Шекеринська, віцепрезидентка Єврокомісії Генна Віркунен та віцепрем'єр з євроінтеграції України Всеволод Ченцов під час панельної дискусії на Київському безпековому форумі. Брюссель, 28 жовтня 2026 року

Заступниця генсекретаря НАТО **Радміла Шекерінська** вважає, що посилення російських ударів – наслідок розчарування Путіна відсутністю успіхів на полі бою. За її словами, щомісячні втрати Росії вже перевищують 40 тисяч військових.

> **“Путін має лише одну стратегію – розділити нас**
>
> Радміла Шекерінська

«Тому, щоб продовжувати війну, Путін має лише одну стратегію – розділити нас... Він намагається посіяти розбрат і підірвати нашу єдність», – заявила вона на відкритті представництва Київського безпекового форуму в Брюсселі.

Запаси ракет для перехоплення балістики в Україні критично низькі.

Водночас Київ досі не має певності, на яку підтримку Європи зможе розраховувати у 2027 році. Низка країн ЄС готується до виборів, популярність противників допомоги Україні зростає. На цьому тлі посилюються й гібридні загрози.

«Епізод із Лейпцигом – це лише початок. Росія шантажує, Росія погрожує. І настав час державам-членам ЄС і НАТО об'єднати зусилля з Україною та навчитися жити в умовах постійної загрози», – вважає віцепрем'єр України з європейської та євроатлантичної інтеграції **Всеволод Ченцов**.

Хвостові частини вантажного літака DHL та українських транспортних літаків «Антонов» в аеропорту Лейпциг/Галле у Шкойдіці, Німеччина, 5 серпня 2026 року

30 жовтня в іспанській **Гранаді** стався вибух на заводі боєприпасів, продукцію якого постачають Україні. Причини вибуху наразі не встановлені.

Тим часом у **Польщі** затримали громадянина Росії, якого підозрюють у діяльності на користь іноземної розвідслужби. Він фотографував потяги та залізничну інфраструктуру міста Свідниця.

«Безпілотники, диверсії проти критичної інфраструктури, пропаганда, дезінформація, кібератаки – усе, що завгодно. Вони намагаються дестабілізувати наші держави-члени, бо не хочуть, щоб ми підтримували Україну», – підкреслює виконавча віцепрезидентка Єврокомісії **Генна Віркунен**.

Віцепрем’єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Всеволод Ченцов під час Київського безпекового форуму в Брюсселі, 28 жовтня 2026 року

На запитання, чи непокоїть Київ необхідність дедалі наполегливіше переконувати партнерів допомагати, Ченцов відповів: і так, і ні.

«Так, тому що Путін намагається використовувати вразливості Європи – вибори, фінансові труднощі. Ні, тому що ми вже переживали разом із Європейським Союзом і партнерами по НАТО навіть складніші часи», – наголосив він.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Без відповіді на диверсії РФ їх буде тільки більше». Чи готова до цього Європа?

Хто заплатить за війну?

Євросоюз запевняє, що продовжить надавати Україні необхідну для захисту підтримку. Але питання, де взяти гроші на наступний рік, залишається відкритим.

> За оцінками української влади, у 2027 році країна потребуватиме близько 70 мільярдів євро додаткового фінансування – понад уже передбачені кошти ЄС та інших партнерів.

Поінформовані співрозмовники Радіо Свобода кажуть, що Євросоюз, найімовірніше, знову вдасться до спільних запозичень, щоб покрити приблизно дві третини цієї суми. Отже, основний фінансовий тягар підтримки України знову ляже на ЄС.

Посадовці ЄС неофіційно зауважують, що нову допомогу Україні намагатимуться затвердити до президентських виборів у Франції, на яких може перемогти противниця фінансування України **Марін Ле Пен**.

Історична бібліотека Сольве в Брюсселі, де відбувся Київський безпековий форум 28 жовтня 2026 року

Бельгія не готова повертатися до пропозиції фінансувати Україну за рахунок заморожених російських активів, а її прем'єр **Барт де Вевер** нещодавно похвалився, що на останньому жовтневому саміті ЄС фактично «пройшовся вогнеметом» по спробах відновити цю дискусію, тим самим погасивши ентузіазм колег.

«Ми не повинні змушувати Бельгію, скажімо так, почуватися незручно чи винною. Нам просто потрібно знайти правильні рішення, щоб Бельгія та інші партнери, які вагаються, почувалися комфортно», – зауважив Ченцов, коментуючи юридичні занепокоєння держави-партнерки.

У решті фінансових потреб Брюссель покладається на партнерів, чиєю залученістю нині не надто задоволений. І підстави для занепокоєння є.

> За внутрішнім прогнозом Єврокомісії, з яким ознайомилася Financial Times, країни поза ЄС наразі зобов'язалися надати Україні у 2027 році лише 4 мільярди євро проти 19 мільярдів цьогоріч – майже вп'ятеро менше.

Загальний вигляд зали Київського безпекового форуму в бібліотеці Сольве. Брюссель, 28 жовтня 2026 року

Утім, ці цифри можуть змінитися.

Наприклад, 28 жовтня Велика Британія оголосила найбільший за час війни британський пакет фінансової підтримки України – понад 12 мільярдів євро. Він включає економічну допомогу на три роки, кредитні гарантії та розширення можливостей експортного фінансування, тож не вся сума припадає на 2027 рік і не вся є прямими виплатами.

Чи врахувала Єврокомісія ці кошти у своєму прогнозі, невідомо. Норвегія тим часом планує зберегти допомогу на рівні 2026 року – близько 8,2 мільярда євро.

Посилення підтримки України – серед пріоритетів голови Єврокомісії **Урсули фон дер Ляєн** на саміті ЄС–Канада, що нині триває в Монреалі.

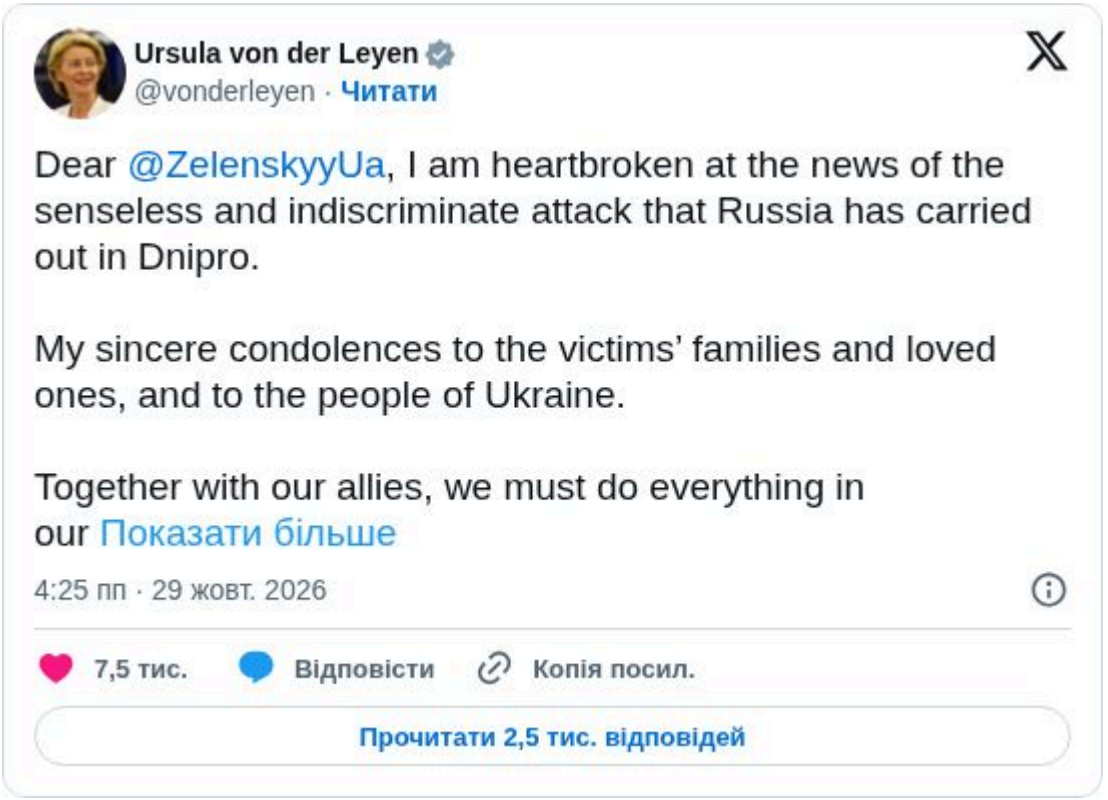

Колишній прем'єр України, голова Київського безпекового форуму **Арсеній Яценюк** попереджає: нестача фінансування матиме наслідки не лише для економіки, а й для обороноздатності країни.

«Якщо грошей немає, нема чого витрачати. Якщо немає чого витрачати, то нема чим платити пенсії, зарплати, утримувати систему охорони здоров'я... Війну не виграють без грошей. Відсутність фінансування – це те саме, що відсутність дронів, патронів, ракет, дизелю для техніки. Так війну тільки програють», – сказав він Радіо Свобода.

Голова Київського безпекового форуму, прем'єр-міністр України у 2014–2016 роках Арсеній Яценюк під час Київського безпекового форуму в Брюсселі, 28 жовтня 2026 року

На саміті НАТО в Анкарі союзники зобов'язалися надати Україні військового обладнання, допомоги й підготовки на 70 мільярдів євро у 2026 році та підтримувати щонайменше еквівалентний рівень наступного року.

Це окреме зобов'язання щодо військової підтримки, не тотожне фінансовим потребам України на 2027 рік. Утім, за оцінкою Єврокомісії, яку навела Financial Times, станом на кінець жовтня для виконання обіцянки на цей рік бракувало ще 13 мільярдів євро.

«Наше завдання зараз – перетворити ці зобов'язання на реальність. Це непросто, бо ми залежимо від союзників, а вони – від власних процедур ухвалення рішень», – підкреслила заступниця генсекретаря НАТО Шекерінська.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Гроші «гуманіста». Чому ЄС не хоче чіпати заморожені російські активи. Пояснюємо

Ціна зволікання

Українське небо залишається вразливим до балістичних атак Росії. А це своєю чергою послаблює і позиції Києва на майбутніх переговорах, зауважує посол України в НАТО **Альона Гетьманчук**.

Альянс ретранслює запит Києва до союзників терміново передати хоча б одну-дві ракети-перехоплювачі з власних запасів. Україна також потребує AIM-9, 20-міліметрових боєприпасів та озброєння для винищувачів, щоб протидіяти новим російським реактивним дронам.

Очільниця Місії України при НАТО Альона Гетьманчук під час Київського безпекового форуму в Брюсселі, 28 жовтня 2026 року

«НАТО фактично посилює голос України, коли ми говоримо про наші потреби», – зазначила Гетьманчук.

Утім, поряд із подякою за вже надану допомогу дипломатка дорікнула партнерам у недостатній політичній рішучості.

«Найбільша проблема – не виснажені запаси й не обмежена кількість ракет-перехоплювачів у світі... У більшості випадків – і я відчуваю, що маю це сказати –

проблема полягає в політичній нездатності піти на прорахований ризик і надати Україні ці ракети-перехоплювачі вже зараз», – підкреслила вона.

Гендиректор енергохолдингу «ДТЕК» **Максим Тимченко** попереджає: якщо Росія продовжить удари з тією ж силою, електроенергія в Києві врешті може подаватися лише на об'єкти критичної інфраструктури. При цьому він не прогнозує «абсолютної катастрофи» з водопостачанням і каналізацією. А от для громадян і бізнесу картина – похмура.

«Підприємства не зможуть працювати, а люди матимуть електроенергію максимум дві-три години протягом дня – за найгіршого сценарію, повторюю», – наголосив Тимченко, долучившись до дискусії в Брюсселі по відеозв'язку.

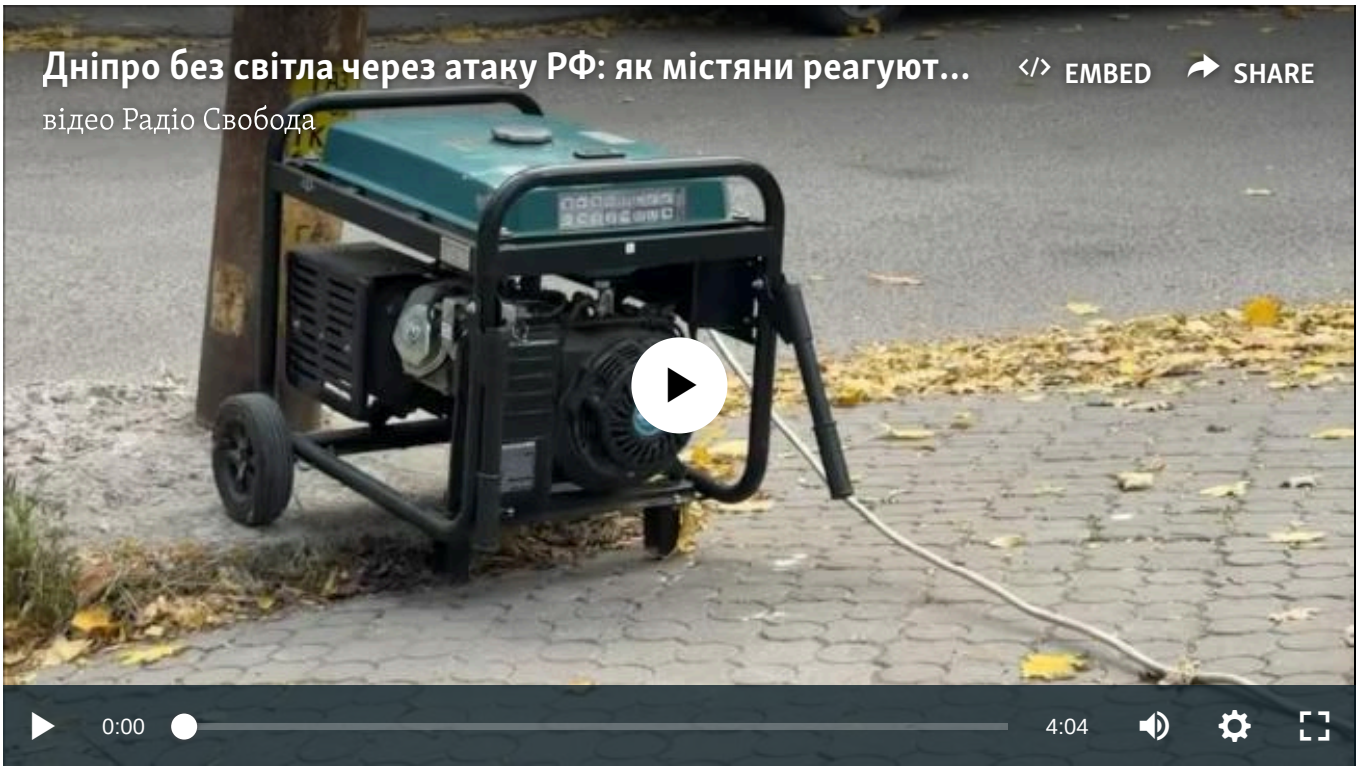

ЗАВАНТАЖИТИ

Посол України в ЄС **Тарас Качка** застерігає, що колапс економіки підірве обороноздатність країни. Одним із рішень він називає розвиток децентралізованої генерації за підтримки ЄС, наводячи як успішний приклад Харків.

«Нам потрібна енергосистема, у якій кожен окремий будинок, кожен багатоквартирний будинок зможе бути автономним щодо енергопостачання, якщо централізована мережа не працює. Це також допоможе малому бізнесу вижити, а економіці – продовжувати функціонувати», – каже він.

Колишня міністерка фінансів України **Наталя Яресько** наголошує: метою партнерів має бути не лише виживання України. Кияни їдуть із міста в пошуках безпечніших

умов, доходи бізнесу скорочуються, а отже – й надходження бюджету.

Колишня міністерка фінансів України Наталія Яресько під час Київського безпекового форуму в Брюсселі, 28 жовтня 2026 року

> **“ Виділення допомоги маленькими частинами не працює для України**
>
> Наталія Яресько

«Відбувається накопичення руйнувань. Відбувається виснаження ресурсів українського приватного сектору... Зараз час працює на боці Росії... Поступове виділення допомоги маленькими частинами не працює для України. Воно дозволяє нам виживати, але не більше», – зауважила вона, закликаючи до різкого посилення тиску на Путіна.

Колишній начальник Штабу оборони Великої Британії **Тоні Радакін** також переконаний, що нинішня ситуація висуває більші вимоги до тих, хто підтримує Україну.

«Потрібно знову мобілізувати зусилля, переглянути масштаби допомоги, необхідної для того, щоб Україна могла продовжувати захищати власну землю. Єдиний спосіб завершити цю війну – це коли президент Путін сяде за стіл переговорів. І це станеться лише тоді, коли його до цього примусять», – резюмував він.

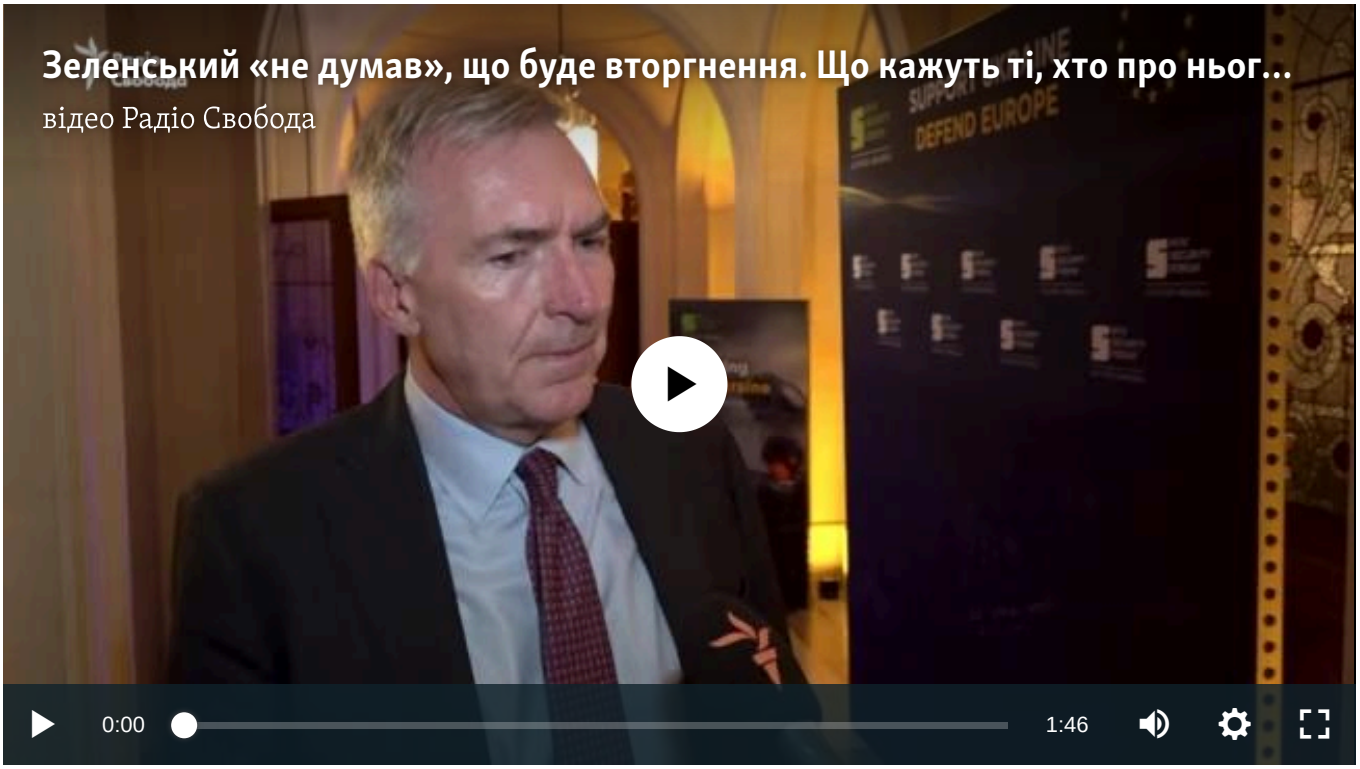

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Бийте якомога глибше». Ексголова Військового комітету НАТО назвав цілі для ударів України по Росії

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Тоні «сталеві яйця» про дзвінки Путіну і Зеленського, який «не думав про вторгнення»

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Чи вистоїть Україна без підтримки США у війні з Росією. Реакції на заяву Зеленського

Зоряна Степаненко

Міжнародна оглядачка, кореспондентка Радіо Свобода та створеної Радіо Свобода мережі «Настоящее время» у Брюсселі. Теми: політика, міжнародні відносини, безпека, оборона

Політика | Війна

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.